

Krassen van een Gooise kijker

De wereld waarin vogels leven is vol gevaar. Wie voor vogels veilig wil zijn houdt zich verre van glazen ruiten en gebruikt bij het jagen altijd zijn paraplu.

Verongelukken

Een vogelleven zit vol risico's. Van de uit het ei gekropen jongen loopt een deel de kans het uitvliegstadium niet te halen. Is dat wel het geval, dan kan onervarenheid ertoe leiden dat een jong alsnog in het eerste levensjaar om het leven komt. Natuurlijke doodsoorzaken, en die zijn er veel, heffen hun tol. Zij zorgen ervoor dat er evenwicht in de natuur blijft en er niet te veel individuen van een soort komen. Eten en gegeten worden is normaal, maar de tol die katten onder zangvogels eisen is niet meer normaal. De katten kunnen het niet helpen, het zijn tenslotte gedomesticeerde roofdieren. Hun baasjes wel!

Ongelukken, veroorzaakt door menselijk handelen zijn onnatuurlijke doodsoorzaken en dat zijn er heel wat. Een recent voorbeeld zijn de bijvangsten van albatrossen en andere zeevogels waaronder grote stormvogels en pijlstormvogels bij de zogenaamde langlijnvisserij. De tienduizenden van aas voorziene haken van een lijn trekken de voedsel zoekende vogels aan en die verdrinken, met de haak in hun bek. In de vroegere in zee staande netten, ook wel 'muren des doods' genoemd, kwamen vroeger eveneens veel vogels om. In het IJsselmeer gebeurt dit nog steeds en verdrinken zeer veel duikeenden. Op de wadden vonden vroeger veel vogels de dood in de staande netten die werden gebruikt om harders te vangen. Het verongelukken door de pech te hebben onder het net van een ganzenflapper, wilsterflapper of dat van een vinkenbaanvanger te belanden behoort tot de verleden tijd. De pijp uitgaan in een

eeendenkooi is ook bijna niet meer het geval en de jacht met het geweer is aan banden gelegd. Het gebruik van loodhagel, waarmee geschoten werd is verboden, waardoor doodgaan als gevolg van loodvergiftiging door het opnemen van lood tijdens het foerageren vrijwel niet meer voorkomt. Een loodzwaar gevoel kreeg een jager in Friesland die een gans schoot die meteen loodrecht naar beneden kwam en op het hoofd van de schutter belandde. Verlichting heeft al voor veel verongelukte vogels gezorgd. Aangetrokken door verlichting hebben zeer veel vogels bij slechte weersomstandigheden het leven gelaten door aanvaringen met hoge gebouwen, televisietorens en in het vroeger bij vuurtorens en lichtschepen. Ook glas is een kille moordenaar, zelfs abris en geluidwerende kunststof wanden langs wegen eisen slachtoffers. Bekende raamslachtoffers zijn sperrers en ijsvogels. Een villabewoner in Blaricum kreeg de schrik van zijn leven toen een havik door een ruit knalde en in de woonkamer belandde. Niet alle aanvaringen met glas leiden tot doden. Soms zijn talgafdrukken

van vogelveren op de ramen te zien en is er geen slachtoffer te vinden. Wegverkeer is een andere belangrijke doodsoorzaak, is het niet door het tegen de auto's aanvliegen, dan wel door de vogelslachtoffers die aaseters aantrekken. Bij kerkuilen is wegverkeer de voornaamste doodsoorzaak. Een houtduif die in Hilversum de Larenseweg overvloedig kreeg een aanvaring met een ambulance, waarbij de veren in het rond vlogen. Helaas voor hem was het niet de dierenambulance. Zelfs vliegtuigen en treinen eisen slachtoffers. De confrontatie van vogels met vliegtuigen heeft al tot menige crash geleid. Zowel op burgerals militaire vliegvelden wordt aan vogelverjaging gedaan. Spectaculair is een terugmelding van een geringde kerkuil uit Europa, die in Canada in een vliegtuigmotor werd aangetroffen. Niet minder opvallend is de terugmelding van een bosuil die de trein naar het Centraal Station in Amsterdam had genomen. Onder ongemarkeerde hoogspanningsleidingen zijn al heel wat verongelukte vogels gevonden en degene die zijn ogen goed open houdt ziet nogal eens een vogel in prikkeldraad hangen. Voor weidevogelbeschermers moet maaien haast wel tot frustraties leiden. Hebben zij net gezorgd dat de nesten goed beschermd waren en de jongen uitgelopen zijn, verschijnen er maaimachines die alsnog de jonge weidevogels tot gehakt vermaken. Al met al gaat het om miljoenen vogels die verongelukken. Het is nog een wonder dat vogels in deze moderne maatschappij nog kans zien om te overleven.